

На основу члана 52. став 3. и члана 56. став 3. Закона о банкама („Службени гласник РС“, бр. 107/2005, 91/2010, 14/2015 и 19/2025) и члана 15. став 1. Закона о Народној банци Србије („Службени гласник РС“, бр. 72/2003, 55/2004, 85/2005 – др. закон, 44/2010, 76/2012, 106/2012, 14/2015, 40/2015 – одлука УС, 44/2018 и 19/2025), Извршни одбор Народне банке Србије доноси

О Д Л У К У О СПОЉНОЈ РЕВИЗИЈИ БАНАКА

I. УВОДНА ОДРЕДБА

1. Овом одлуком прописују се критеријуми на основу којих Народна банка Србије утврђује и објављује листу спољних ревизора који могу вршити ревизију финансијских извештаја банке (у даљем тексту: Листа), као и минималан обим и садржај извештаја спољног ревизора о ревизији финансијских извештаја банке.

II. КРИТЕРИЈУМИ ЗА УТВРЂИВАЊЕ И ОБЈАВЉИВАЊЕ ЛИСТЕ СПОЉНИХ РЕВИЗОРА

2. Да би могао да врши ревизију финансијских извештаја банке, спољни ревизор мора да испуњава следеће критеријуме:

1) да испуњава услове који су за друштво за ревизију прописани законом којим се уређује ревизија;

2) да има најмање шест запослених који имају професионално звање овлашћеног ревизора и лиценцу за обављање ревизије, од којих најмање троје има најмање три године искуства у обављању послова ревизије финансијских извештаја банке;

3) да има најмање 20 запослених у организационом делу у чијем су делокругу послови ревизије;

4) да друштво за ревизију, његов законски заступник и лица из одредбе под 2) овог става имају добру пословну репутацију.

При оцени да ли друштво за ревизију, законски заступник тог друштва и лица из става 1. одредба под 2) ове тачке имају добру пословну репутацију, Народна банка Србије нарочито узима у обзир да ли су према њима изрицане мере у поступку контроле квалитета рада у складу са законом којим се уређује ревизија (укључујући и мере изрицања новчане казне због утврђених неправилности у раду) или друге мере у складу с прописима које могу негативно утицати на њихову пословну репутацију, с обзиром на врсту и тежину тих мера.

Пословну репутацију друштва за ревизију Народна банка Србије цени у односу на његово целокупно пословање у оквиру области којој припада делатност тог друштва.

Пословну репутацију законског заступника друштва за ревизију, као и лица из става 1. одредба под 2) ове тачке Народна банка Србије цени у односу на њихово укупно радно искуство и ангажовање, узимајући у обзир нарочито поседовање личног, моралног и професионалног интегритета, остваривање успешних резултата, као и стечен углед у областима у којима су та лица радила.

Сматра се нарочито да друштво за ревизију, законски заступник тог друштва, односно лице из става 1. одредба под 2) ове тачке немају добру пословну репутацију ако су у Републици Србији или страној држави правноснажно осуђени за кривично дело или за друго кажњиво дело које их чини неподобним за обављање ревизије финансијских извештаја банке.

3. Ради стављања на Листу, друштво за ревизију подноси Народној банци Србије писмени захтев, уз који прилаже документацију којом доказује испуњеност критеријума из тачке 2. став 1. ове одлуке.

Документација из става 1. ове тачке мора бити на српском језику, а ако је изворно на страном језику – уз оригинал или оверену копију документа доставља се и његов превод на српски језик, који је оверио судски тумач.

Ако документација из става 1. ове тачке није ни на српском ни на енглеском језику а није могуће прибавити њен превод на српски – достављају се њен превод на енглески језик и превод тог текста са енглеског на српски језик, које је оверио судски тумач.

О захтеву из става 1. ове тачке, Народна банка Србије одлучује решењем у року од 30 дана од дана пријема уредног захтева.

У поступку одлучивања о захтеву из става 1. ове тачке, друштво за ревизију дужно је да, на захтев Народне банке Србије, обави презентацију методологије ревизије финансијских извештаја банке коју ће примењивати у свом пословању.

4. Утврђену Листу Народна банка Србије објављује на својој интернет презентацији.

Листа садржи следеће податке:

- 1) редни број спољног ревизора;
- 2) пословно име и седиште спољног ревизора;
- 3) датум и број решења Народне банке Србије о испуњењу критеријума за стављање на Листу;
- 4) напомену која укључује податке релевантне за вршење ревизије финансијских извештаја банке, као што је податак о суспензији из тачке 7. ове одлуке.

Народна банка Србије ажурира објављену Листу, односно утврђује и објављује нову Листу одмах по доношењу решења којим је утврдила да је спољни ревизор испунио критеријуме из тачке 2. став 1. ове одлуке или по доношењу решења о брисању спољног ревизора с Листе.

У оквиру Листе посебно се воде подаци о спољним ревизорима који су брисани с Листе, и то у периоду од пет година након доношења решења о том брисању.

5. Ако се после објављивања Листе промене околности које се односе на испуњеност критеријума из тачке 2. став 1. ове одлуке – спољни ревизор дужан је да о томе без одлагања обавести Народну банку Србије.

Спољни ревизор који се налази на Листи дужан је да Народној банци Србије једном годишње, најкасније 15. јула текуће године, доставља документацију којом доказује испуњеност критеријума из тачке 2. став 1. ове одлуке на дан 30. јуна те године.

Уз документацију из става 2. ове тачке, законски заступник спољног ревизора дужан је да Народној банци Србије достави оверену изјаву, дату под материјалном и кривичном одговорношћу, којом доказује испуњеност услова из тач. 2. и 8. ове одлуке на дан 30. јуна те године.

6. Народна банка Србије донеће решење о брисању спољног ревизора с Листе у следећим случајевима:

- 1) спољни ревизор престао је да испуњава критеријуме из тачке 2. став 1. ове одлуке;
- 2) спољни ревизор, односно законски заступник друштва за ревизију није поступио у складу с тачком 5. ове одлуке;
- 3) спољни ревизор доставио је нетачне или непотпуне податке или документацију у смислу тач. 2. или 5. ове одлуке;
- 4) спољни ревизор поступио је супротно одредбама тач. 8. или 9. ове одлуке;
- 5) у случају да спољни ревизор није поступио у складу с чланом 58. став 1. Закона о банкама (у даљем тексту: Закон) и/или у случају из члана 62. Закона.

У случају брисања спољног ревизора с Листе, спољни ревизор не може поднети захтев из тачке 3. став 1. ове одлуке у року од пет година од дана доношења решења о брисању.

7. Ако постоје основи сумње да спољни ревизор није поступио у складу с чланом 58. став 1. Закона – Народна банка Србије може га решењем суспендовати с Листе, и то док не утврди да ли је поступио у складу с тим ставом, а најдуже 90 дана.

Кад утврди да је спољни ревизор поступио у складу с чланом 58. став 1. Закона, односно после истека рока из става 1. ове тачке – Народна банка Србије укинуће том спољном ревизору суспензију с Листе.

До истека рока из става 1. ове тачке, односно док Народна банка Србије не утврди да ли је спољни ревизор поступио у складу с чланом 58. став 1. Закона – спољни ревизор који је суспендован с Листе може да оконча ревизију финансијских извештаја банке започету до дана достављања решења о том суспендовању, али не може да закључује нове уговоре о обављању ревизије финансијских извештаја банке.

III. ПОСЕБНЕ ОБАВЕЗЕ СПОЉНОГ РЕВИЗОРА

8. Спољни ревизор који је на Листи не може у истој години обављати ревизију финансијских извештаја банке и пружати јој консултантске услуге (нпр. услуге у вези с вођењем пословних књига и састављањем финансијских извештаја, услуге процене вредности, услуге интерне ревизије, услуге у области информационе технологије, правне услуге, услуге у оквиру пословних финансија, савета или помоћи, односно друге услуге), нити може обављати ревизију за пословну годину у којој јој је пружао ове услуге. Спољни ревизор не може обављати ревизију финансијских извештаја банке за пословну годину у којој је његов запослени био привремено ангажован у тој банци, као ни ревизију финансијских извештаја банке у којој је његов запослени привремено ангажован у време обављања ревизије.

9. Спољни ревизор дужан је да Народној банци Србије, најкасније 31. октобра текуће године, достави план ревизорских активности у вези с појединачном ревизијом финансијских извештаја банке за ту пословну годину, који најмање садржи области пословања банке које ће бити предмет ревизије, опис садржаја планиране ревизије по тим областима и предвиђено трајање ревизије.

Спољни ревизор дужан је да Народној банци Србије на њен захтев достави методологију ревизије финансијских извештаја банке коју

примењује у свом пословању, као и друге информације у вези са обављањем ревизије.

Спољни ревизор дужан је да, на захтев Народне банке Србије, одржава с Народном банком Србије састанке у вези са обављањем послова ревизије финансијских извештаја банке – и то пре почетка ревизије, у току ревизије и након обављене ревизије.

Представници банке код које је вршена ревизија финансијских извештаја могу присуствовати састанцима из става 3. ове тачке или их о садржају тих састанака обавештава спољни ревизор.

IV. МИНИМАЛНИ ОБИМ И САДРЖАЈ ИЗВЕШТАЈА СПОЉНОГ РЕВИЗОРА О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА БАНКЕ

10. Извештај спољног ревизора о обављеној ревизији годишњих финансијских извештаја банке (у даљем тексту: извештај о ревизији) сачињава се у складу са законом којим се уређује ревизија и овом одлуком.

Извештај о ревизији нарочито садржи:

- 1) мишљење спољног ревизора;
- 2) финансијске извештаје који су били предмет ревизије;
- 3) мишљење о усклађености извештаја о пословању са финансијским извештајима за исту пословну годину и извештај о пословању који је био предмет овог мишљења;
- 4) писмо о презентацији финансијских извештаја;
- 5) анализе за потребе Народне банке Србије.

Под мишљењем спољног ревизора из става 2. одредба под 1) ове тачке подразумева се мишљење о томе да ли су финансијски извештаји банке који су били предмет ревизије сачињени у складу с међународним стандардима финансијског извештавања у смислу закона којим се уређује рачуноводство и прописима Народне банке Србије, као и о томе да ли ти извештаји истинито и објективно приказују финансијски положај банке, резултате пословања и новчане токове по свим материјално значајним питањима.

Финансијски извештаји из става 2. одредба под 2) ове тачке прилажу се у сажетом облику, који подразумева да су обрасци тих извештаја састављени у складу са одлуком којом се уређују обрасци и садржина позиција у обрасцима финансијских извештаја за банке, али не садрже ставке чија је вредност нула, колоне које се односе на мапирање

финансијских извештаја и ознаке АОП позиција. Напомене уз финансијске извештаје прилажу се у пуном облику. Сваки појединачни сажети образац финансијских извештаја потписује руководство банке.

Писмо о презентацији финансијских извештаја, које потписују одговорна лица у банци, потврђује да финансијски извештаји истинито, објективно и у складу са законом приказују финансијски положај, резултате пословања, новчане токове и промене на капиталу те банке за годину на коју се односе.

Анализе за потребе Народне банке Србије садрже: (А) анализу биланса стања, биланса успеха и ванбилансне активе банке и (Б) анализу квалитета пословања (бонитета) банке, с подацима који укључују и евентуалне корекције које је извршио овлашћени ревизор, односно банка.

А. Анализа биланса стања, биланса успеха и ванбилансне активе банке

11. Анализа биланса стања, биланса успеха и ванбилансне активе банке садржи кратак коментар спољног ревизора о билансу стања, билансу успеха и ванбилансној активи банке, податак о њиховој структури и најмање посебан осврт и објашњење за оне билансне и ванбилансне позиције код којих је дошло до знатних промена у односу на претходни извештајни период.

Б. Анализа квалитета пословања (бонитета) банке

12. Анализа квалитета пословања (бонитета) банке садржи податке који се односе на следеће:

- 1) капитал банке;
- 2) квалитет активе;
- 3) показатеље пословања и изложеност ризицима;
- 4) адекватност капитала;
- 5) профитабилност;
- 6) кадровску и организациону оспособљеност;
- 7) информациони систем.

1) Капитал банке

13. У оквиру података о капиталу банке потребно је:

1) дати коментар капитала банке пре и после евентуалних корекција које изврши овлашћени ревизор или банка на предлог овлашћеног ревизора;

2) навести највеће акционаре банке, тј. лица која имају власништво у банци које им омогућава више од 5% гласачких права, као и промене у власничкој структури банке у току године;

3) анализирати да ли су акционари банке повезани тако да се сматра да наступају као један стицалац у смислу одредаба Закона којима се уређује стицање власништва у банци.

2) Квалитет активе

14. У оквиру података о квалитету активе потребно је:

1) приказати структуру ризичне и неризичне активе након извршених корекција, анализирати ризичну активу и исказати исправку вредности као индиректни отпис пласмана по билансној активи, односно резервисања за губитке по ванбилансној активи;

2) анализирати кредитни портфељ (кредити, камате, преузете и потенцијалне обавезе), материјално значајне дужнике и њихово финансијско стање, кредите дате лицима повезаним с банком у смислу Закона, као и њихово финансијско стање;

3) исказати каматоносну и некаматоносну активу након извршених корекција и анализирати њихов однос, те приказати структуру и висину потраживања од других банака и дати коментар степена њихове наплативости;

4) анализирати послове у име и за рачун правних и физичких лица, а ако су на тим рачунима књижени ризични пласмани – рекласификовати их на одговарајуће рачуне;

5) навести да ли је било исплата по датим облицима јемства, и колико, као и да ли банка и даље даје јемство комитентима за које је извршила плаћање;

6) навести остварени просечан рок за наплату извршених плаћања по јемствима.

3) Показатељи пословања и изложеност ризицима

15. У оквиру података о показатељима пословања и изложености ризицима, потребно је:

1) навести да ли је, колико пута и у ком периоду током године банка прекршила прописану вредност показатеља капитала, показатеља изложености (према једном лицу или групи лица која се сматрају повезаним лицима у смислу Закона, као и према лицу повезаном с банком), показатеља улагања банке, показатеља ликвидности и показатеља девизног ризика – обрачунатих у складу с прописима Народне банке Србије;

2) навести да ли банка има усвојене одговарајуће процедуре којима се обезбеђују адекватне интерне контроле и доследна примена стратегије и политика за управљање ризицима, процедура за идентификовање и мерење, односно процену ризика и за управљање свим материјално значајним ризицима, као и да ли има процедуре за редовно извештавање органа банке и Народне банке Србије о управљању ризицима;

3) дати коментар о активностима које банка предузима ради одржавања прописаних вредности показатеља, посебно за показатеље који су прекршени током године или су били близу најмањих, односно највећих дозвољених прописаних вредности.

4) Адекватност капитала

16. У оквиру података о адекватности капитала потребно је навести следеће:

1) да ли је током године банка одржавала адекватан ниво капитала – сразмерно обиму и врсти пословних активности и изложености банке;

2) да ли је Народна банка Србије банци одредила показатеље адекватности капитала веће од прописаних с обзиром на врсту и степен ризика и пословних активности банке, како би се обезбедили стабилност и сигурност пословања банке и испуњење њених обавеза према повериоцима;

3) да ли банка примењује одговарајуће процедуре за праћење и процену потребног нивоа капитала с обзиром на ризике којима је изложена или ће бити изложена у будућем пословању.

5) Профитабилност

17. У оквиру података о профитабилности потребно је:

1) коментарисати разлику остварену између активне и пасивне камате, анализирати камате по врстама пласмана и одговарајућих извора, с посебним освртом на учешће кредита, и приказати однос:

- добити (губитка) и активе,
- добити (губитка) и укупног билансног капитала,
- прихода од камата и активе,
- расхода од камата и пасиве,
- нето прихода/расхода по основу обезвређења финансијских средстава и кредитно ризичних ванбилансних ставки и активе;

2) анализирати каматоносну, односно некаматоносну активу и активности које банка предузима на повећању степена наплативости, те приказати однос нето прихода од камата и каматоносне активе;

3) коментарисати структуру губитка, односно износ непокривеног губитка (узроке и годину настанка, разлоге непокривености, као и активности на отклањању узрока губитка), приходе од камата на обезвређене пласмане, расходе по основу камате по депозитима и узетим кредитима и начин расподеле добити.

6) Кадровска и организациона оспособљеност

18. У оквиру података о кадровској и организационој оспособљености потребно је:

1) навести кадровску структуру банке са укупним бројем запослених: руководећи кадар, стручни кадар и помоћно особље, као и чланове управног одбора (име и презиме и назив правног лица у коме су запослени) и извршног одбора;

2) навести укупне бруто и нето збирне накнаде за председника и чланове управног одбора, као и укупне бруто и нето збирне накнаде и зараде за председника и чланове извршног одбора – остварене у банци;

3) приказати организациону мрежу банке са организационим деловима (филијале, пословне јединице и представништва у земљи и иностранству) и њиховим седиштем.

7) Информациони систем

19. У оквиру података о информационом систему потребно је:

1) описати организацију и управљање информационим системом и другим технологијама, адекватност и поузданост тог система и његову усклађеност с пословима које банка обавља;

2) навести да ли банка има усвојене одговарајуће унутрашње опште акте којима је успостављен оквир за управљање безбедношћу информационог система и оценити степен физичке заштите података и информационог система банке.

20. Писмо руководству садржи, између осталог, све утврђене налазе и препоруке спољног ревизора који се односе на ефикасност функционисања унутрашње ревизије и контроле усклађености пословања, успостављени систем управљања ризицима и систем унутрашњих контрола банке.

V. ПОСЕБНЕ ОБАВЕЗЕ БАНКЕ У ВЕЗИ СА СПОЉНОМ РЕВИЗИЈОМ

21. Банка је дужна да Народној банци Србије достави усвојене појединачне финансијске извештаје, са извештајем о ревизији, заједно с писмом руководству, за претходну пословну годину – у року од 120 дана након завршетка те године.

Један примерак извештаја о ревизији доставља се одбору за праћење пословања банке (одбор за ревизију).

Банка је дужна да усвојене консолидоване годишње финансијске извештаје са извештајем спољног ревизора достави Народној банци Србије, за претходну пословну годину – у року од 150 дана након завршетка те године.

Под консолидованим годишњим финансијским извештајима из става 3. ове тачке подразумевају се консолидовани годишњи финансијски извештаји састављени у складу са законом којим се уређује рачуноводство.

Извештај спољног ревизора о обављеној ревизији годишњих консолидованих финансијских извештаја банке сачињава се у складу са законом којим се уређује ревизија и садржи мишљење спољног ревизора и усвојене консолидоване финансијске извештаје који су били предмет ревизије.

22. Банка је дужна да, најкасније у року од 15 дана од дана достављања Народној банци Србије извештаја о ревизији:

1) на својој интернет презентацији објави комплетан извештај спољног ревизора и да га задржи на тој презентацији до објављивања извештаја за наредну пословну годину, при чему се комплетним извештајем спољног ревизора, у смислу ове одлуке, сматра извештај о ревизији који садржи елементе из тачке 10. став 2. одредбе под 1) и 2) ове одлуке;

2) у најмање једним дневним новинама које се дистрибуирају на територији Републике Србије објави извештај спољног ревизора у скраћеном облику, под којим се подразумева извештај о ревизији који садржи елементе из тачке 10. став 2. одредбе под 1) и 2) ове одлуке, осим напомена уз финансијске извештаје.

23. Ако Народна банка Србије одбије да прихвати извештај спољног ревизора, у складу с чланом 62. Закона, банка је дужна да на својој интернет презентацији одбијени извештај замени извештајем који је други спољни ревизор сачинио на основу поново обављене ревизије.

Ако се у извештајима и подацима који су објављени утврди грешка, банка или спољни ревизор дужни су да о томе одмах обавесте Народну банку Србије, а банка је дужна и да без одлагања објави кориговане извештаје и податке.

VI. ПРЕЛАЗНА ОДРЕДБА И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

24. Листа спољних ревизора утврђена и објављена у складу са Одлуком о спољној ревизији банака („Службени гласник Републике Србије“, бр. 41/2007, 59/2008, 67/2012 и 18/2015) наставља да се примењује као Листа и по ступању на снагу ове одлуке, а спољни ревизори с те листе дужни су да први пут доставе Народној банци Србије документацију и изјаву из тачке 5. ст. 2. и 3. ове одлуке до 15. јула 2026. године, а план из тачке 9. став 1. ове одлуке до 31. октобра 2025. године.

25. Даном ступања на снагу ове одлуке престаје да важи Одлука о спољној ревизији банака („Службени гласник Републике Србије“, бр. 41/2007, 59/2008, 67/2012 и 18/2015).

26. Ова одлука објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије“ и ступа на снагу 1. октобра 2025. године.

ИО НБС бр. 47
10. јула 2025. године
Београд

Председавајућа
Извршног одбора Народне банке Србије
Г у в е р н е р
Народне банке Србије

Др Јоргованка Табаковић, с.р.